

การสร้างคุณค่าจากทุนทางสังคม สู่การเป็นชุมชนจัดการตนเองของกลุ่มเกษตรกร

กรณีศึกษา : กลุ่มเกษตรกรเครื่องข่ายเขาชะงุ้ม ราชบุรี

ที่มาและความสำคัญ

เกษตรกรมีบทบาทสำคัญต่อประเทศไทย แต่ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้าน การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องใช้ทรัพยากรในชุมชน โดยเฉพาะทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงทำการศึกษา 3 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงสร้าง, สมรรถนะและผู้นำ, ความสัมพันธ์ ของกลุ่มเกษตรกรเครื่องข่ายเขาชะงุ้ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทุนสังคมของกลุ่มเกษตรกรและศึกษาจัดทำข้อเสนอการสร้างคุณค่าทุนทางสังคมสู่การเป็นชุมชนจัดการตนเอง

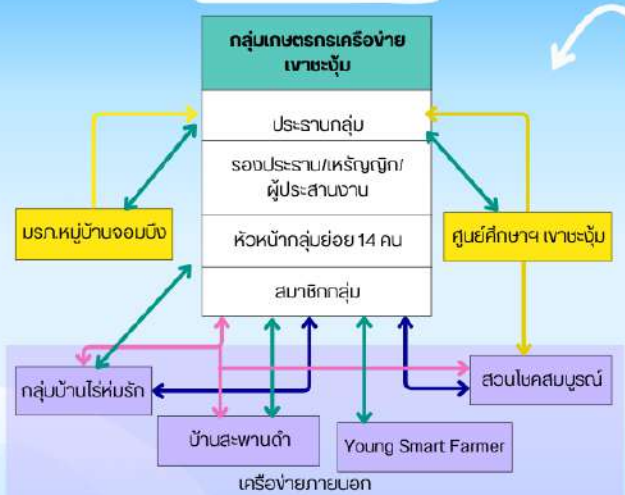
วิธีวิจัย

ศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์

กลุ่มตัวอย่าง

คัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้นำและสมาชิก 9 คน และหน่วยงานสนับสนุน 2 หน่วยงาน

โครงสร้างเครื่องข่าย

● สนับสนุนองค์ความรู้ ● ร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง ● แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ● แลกเปลี่ยนสินค้า ● เป็นสมาชิก

ผลการศึกษา

- โครงสร้าง**
ประกอบด้วยกลุ่มย่อย 14 กลุ่ม เกษตรกรบริหารกันเอง โดยมีหน่วยงานสนับสนุน และมีการเชื่อมโยงกับเครื่องข่ายภายนอก
- สมรรถนะและผู้นำ**
ส่งเสริมให้สมาชิกเป็นผู้นำ โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีศักยภาพในการการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี แต่ยังขาดทักษะการวางแผน
- ความสัมพันธ์**
เป็นจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร โดยมีการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งเครื่องข่ายภายในและภายนอก ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดีมาก

แนวทางการสร้างคุณค่าจากทุนทางสังคม

- 1 สร้างพื้นที่ปฏิสัมพันธ์**
สร้างพื้นที่ให้สมาชิกได้ร่วมคิดร่วมทำ สม่่าเสมอ
- 2 เชื่อมโยงเครื่องข่าย**
สร้างเครื่องข่ายที่หลากหลายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิต**
ตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และพัฒนาศักยภาพให้หลากหลายกันยุคสมัย
- 4 เสริมทุนทางสังคม**
ปัจจัยเกื้อหนุน เช่น เงิน ทักษะ เทคโนโลยี จะช่วยเสริมทุนทางสังคมให้เข้มแข็ง
- 5 พัฒนาผู้นำ**
เกษตรกรมีส่วนร่วมและเป็นกำลังหลักในการพัฒนา

